

Stadshagen, vroegere woonplaats van de elite (2)

Door Lian Reuvekamp

Wie op een zonnige dag door Park de Stadshoeve wandelt, heeft misschien geen idee hoe belangrijk deze plek in het verleden was. Je kunt er iets over lezen op de borden langs de wandelpaden en je kinderen kunnen zich uitleven in het speekasteel met de drie familiewapens. Maar wie waren die families eigenlijk? Hoe werd dit kasteel Werkeren zo belangrijk? En waarom is er niets meer van over?

In de vorige aflevering hebben we gezien dat Werkeren in 1365 door de familie Van Voorst wordt gebouwd. Vervolgens kopen de Van Ittersums het en als dochter Sophia in 1562 met Eusebius Bentinck trouwt, komt Werkeren in die familie.

Flamboyante bohemiens

De Bentincks weten behendig langs vele politieke, godsdienstige en maatschappelijke veranderingen te laveren. Ze verschieten als kameleons van kleur, knopen vriendschappelijke banden aan met het Koningshuis, zitten in de Staten-Generaal en weten ondertussen flink van het leven

op Werkeren te genieten. En dat in een tijd waarin de Reformatie diepe wonden in Mastenbroek slaat. Na hoogoplopende onenigheid tussen gereformeerde Kampenaren en rooms-katholieke Mastenbroekers steekt Kampen bijna alle boerderijen in de polder in brand. De boeren vluchten naar de moerassen van het Staphorsterveld. Als ze berooid, straatarm en dakloos terugkeren, duurt het twee generaties voordat er weer wat leven in de dan hervormde Mastenbroeker kerk komt.

Voorspoed

Onder de Bentincks maakt Werkeren ondertussen een enorme bloei door. Elke generatie drukt er zijn eigen stempel op door het steeds verder te verfraaien. Het enige wat niet verandert zijn de uivormige toren en de grachten, want die worden gezien als adellijk statussymbool. Uiteindelijk heeft Werkeren maar liefst twaalf verwarmde kamers. Met drie ovens, eigen vee, boomgaarden en moestuinen is het bijna geheel zelfvoorzienend. Er wordt zelfs bier gebrouwen en textiel geweven. De havezate heeft een deels ommuurde pronktuin met bloemperken, wandelpaden, enkele theehuisjes en tal van ter-

In de Vinexpress van april en mei nam Lian Reuvekamp de lezer mee in de geschiedenis van het gebied waar nu Stadshagen is verzezen. Dit is het derde en laatste deel.

Lian Reuvekamp (1965) is geboren en opgegroeid op boerderij 't Werkel, op de plaats van het vroegere kasteel Werkeren en het tegenwoordige Park de Stadshoeve in Stadshagen. De familie Reuvekamp woonde en werkte hier 175 jaar, tot 't Werkel plaats moest maken voor de nieuwbouwwijk. Lian woonde in Zweden en Singapore, werkte als purser bij de KLM en studeerde Gezondheidspsychologie. www.lianreuvekamp.nl.

racotta tuinversieringen. Archeologische opgravingen uit 2001 wijzen op luxe in het kwadraat. Alleen het beste is goed genoeg. En toch komt ook hier een eind aan.

De familie Van Voorst raakt Werkeren kwijt door zijn hoogmoed en ontembare strijd-lust, en de Van Ittersums hebben geen mannelijke nazaat. Maar wat gebeurt er met de Bentincks?

't Werkel

Er bestaat rijkdom, veel rijkdom en té veel rijkdom. Dat laatste is het 'probleem' van Hendrik Bentinck wanneer hij in 1745 Werkeren erft. Het wordt maar liefst zijn derde havezate en hij gaat er dan ook niet wonen. Om de uitgestrekte landerijen te kunnen blijven beheren, bouwt hij er rond 1748 een boerderij en neemt een zetboer in dienst.

Terwijl de boerderij tot bloei komt, raakt de havezate in verval. Na 70 jaar leeg-

stand laten de Bentincks hem slopen. Boerenhuis 't Werkel blijft staan en wordt in 1819 verkocht aan Berend Wolters. Door het huwelijk van zijn dochter met Hendrik Reuvekamp komt de boerderij in het bezit van die familie. In 2001 maakt 't Werkel plaats voor Stadshagen. Op de plek van de vroegere havezate en boerderij ligt nu Park de Stadshoeve.

De verblijfplaats van de elite van toen is nu een park voor iedereen. Hoe mooi is het om dat te beseffen, wanneer je er op een zonnige dag wandelt en ziet hoe de kinderen zich uitleven in het speekasteel.

Bronnen:

- Stichting Promotie Archeologie (2005). Havezate Werkeren. De Heren van Werkeren en hun kasteel. Zwolle: Stichting Promotie Archeologie
- Deltapost, 15 augustus 1991

Kasteel of havezate?

Een kasteel heeft een militaire functie en moet verdedigbaar zijn. Een havezate is 'slechts' een groot en luxe buitenverblijf.

Havezate Werkeren zoals deze er rond 1730 moet hebben uitgezien. Kunstenaar Johan Grabijn maakte dit schilderij in 2003 na een grondige studie van alles wat over de havezate bekend is.

Samen maken wij de krant

Fotograaf Yvonne Waslander stelt zich voor

Ik ben 49 jaar en geboren in Zwolle. Ik heb een dochter van 17, een lieve vriend en twee bonusdochters van 16 en 19. Ik woon al bijna 21 jaar in Stadshagen in de buurt Pad en Tuin. Ik werk al ruim twintig jaar niet meer, maar probeer zeker te genieten van de natuur rondom Stadshagen. Het is heerlijk om op mijn scootmobiel de natuur in te gaan en foto's te maken. Dat is vooral mijn passie om te doen. Stadshagen heeft zulke mooie plekjes en rondom de wijk zijn er ook mooie gebieden om te bewonderen, zoals de Vreugderijkerwaard. Ik fotografeer nu alweer tien jaar voor de Vinexpress. Ik ben wel op een bijzondere manier bij de krant gekomen. Comédienne Tineke Schouten was toen in Stadshagen bij de toenmalige C1000 en daar wilde ik even heen, met de camera uiteraard. Ik bood daar aan om een aantal foto's te maken wat de mensen erg waardeerden. Er was toen ook iemand van de Vinexpress bij, die mij vroeg of het mij leuk leek om ook voor wijkkrant te gaan fotograferen. Dat werd voor mij een erg leuke uitdaging en nog mooier: ik heb er hele fijne vriendschappen aan overgehouden.

Foto Margreeth Kruise

Bewoners meren straks aan in hun achtertuin Haventje Frankhuis nadert voltooiing

Foto Hans van Eerbeek

De aanleg van het haventje achter de nieuwe waterwoningen bij de Twistvlietbrug moest wachten tot de vijfde kavel was bebouwd. Inmiddels is de bouw van deze woning afgerond en is ook de zesde kavel aan de Hasselsterdijk verkocht. Binnen afzienbare tijd zijn deze woningen dan bereikbaar vanaf het Zwarte Water. Het haventje is alleen toegankelijk voor deze bewoners. Zij dragen ook financieel bij aan het onderhoud en het baggeren van de haven. Na de realisering van het haventje en de zesde woning zijn de

bouwactiviteiten in dit deel van Frankhuis afgerond. Toch is hiermee de verdere verstedelijking rond het Zwarte Water nog niet afgerond. Het wachten is nu op de bouw van twee appartementencomplexen aan de overzijde van het Zwarte Water, waar nu nog de jachthavens gevestigd zijn. Bewoners van Holtenbroek hebben zich lang verzet tegen deze woontoren. Nu de plannen qua hoogte zijn aangepast lijkt de bouw ervan nog een kwestie van tijd.